СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 9. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 13-го СІЧНЯ 1950. No. 9. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 13, 1950. VOL. LVIII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Дер. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ОЗБРОЄНІ АВТА ДЛЯ БІЛОГО ДОМУ

Вашингтон, 11 січня. — З кінцем біжучого місяця Білий Дім дістане десять озброєних автомобілів. Між ними буде девять критих — „седанів" — і один, що його стелю можна буде здіймати і перемінити на відкритий. Новістю в будові буде висота авт, щоб у них можна було примістити достойників у парадним одягу, включаючи й циліндер. В авті, призначенім для самого президента, як і в відкритім авті будуть уставлені сильні бічні дошки для приміщення детективів. Є теж всі найновіші уліпшення для комунікації зі світом і для розмови з шофером. Вони будуть мати вікна з щибами, що їх не може пробити куля. Так само сильно буде озброєний мотор, його накривка і всі бічниці. Радіо буде готове до висилання й сприймання вістей. Кошт кожного авта буде виносити $30,000. Їх будує підприємство Форда у своїм окремім заводі Линколи-Меркюрі. Авта не будуть власністю Білого Дому, тільки віддані Білому Домові для вжитку за дуже низькою оплатою. Вони будуть стояти в гаражу Білого Дому і будуть готові для вжитку кожної хвилини.

ЗАКИД І ВІДПРАВА МкКАРРАНОВІ В СПРАВІ ДІПІСТІВ

Вашингтон. — Завзятий спір вийшов між сенатором МкКарроном і комісією для Переміщених Осіб в справі нового іміграційного закону. Сенатор МкКарран, голова голова правничої комісії, закинув Комісії для Переміщених Осіб, що вона перепускає до Америки комуністів і їхніх попутчиків, коли її урядовці в Европі провірюють політичну приналежність кандидатів перед виїздом до Америки. Голова Комісії для Переміщених Осіб, Юго Карусі, дав відправу сенаторові, називаючи його закиди „неправдивими, напів правдивими, або таки звичайними брехнями". Сенатор дав кореспондентам документи, які виявляють, що десять комуністів дістали віза на подорож до Злучених Держав на підставі брехливих зізнань. Він теж заявив, що йому незвісно, щоб правнича комісія сенату мала скласти звіт з підготовки для нового іміграційного закону до 25 січня, як про це загально говориться.

АРЕШТУВАЛИ БАТЬКІВ ЗА ВИГОЛОДЖЕННЯ ДИТИНИ.

Ню Йорк. — Ґуя Сієлзо і його жінку переслухано в суді в справі виголоджування їхніх дітей, з яких одно, а саме трирічний хлопець, помер з голоду. Коли прокуратор Джордж Монаґан описував поведінку супроти дітей, яку він провірив на місці, приявні не могли стриматися від сліз і обурення. Батьки замкнули двоє дітей до окремої кімнати в своїм мешканні при 341 Дас 124 вулиці і там полишили їх два місяці без догляду. Тільки час від часу давали їм дещо їсти. Коли на донос явилася працівничка суспільної опіки, вона застала трирічного хлопця в агонії. Коли його привезли до шпиталю, вже не можна було його врятувати. Врятовано тільки його старшу чотирорічну сестру. Обоє батьки були добре вдягнені, і добре віджевлені. Батько заробляє понад 60 долярів тижнево. Суддя ніяк не міг довідатися причини нелюдської поведінки родичів супроти дітей. Він післав їх до тюрми аж до понеділка, коли відбудеться дальше переслухан-

СУДДЯ ЗАПЕРЕЧУЄ ПІДСЛУХУВАННЯ АМБАСАД ФЕДЕРАЛЬНИМ БЮРОМ.

Ню Йорк. — Підчас передпроцесового переслухання в федеральнім суді Аврам Померанц, адвокат обвинуваченого в шпигунстві совєтського інженера Валентіна Губічева, закинув Федеральному Бюрові Інвестиґацій, що воно через своїх агентів підслухує телефонічні розмови, які ведуть чужинні амбасади у Вашинґтоні. На це сказав суддя Сильвестер Райен, що це не належить до процесу, а крім того уряд постійно це заперечує. „Мені здається, що ви виходите з далекойдучими і неоправданими закидами" сказав суддя. Урядові свідки доводили, що вони мають докази, які не мають нічого спільного з підслухуванням телефонічних розмов між Губічевом і Джудитою Коплон. Коли адвокат зажадав звільнення обвинуваченого на цій підставі, що докази проти нього походять з підслухування, суддя Райен заявив: „Я не знаю жадного закону, який звільняв би від судової відповідальности шпига за те, що його розмову хтось підслухує".

ЗАКИДАЮТЬ ШКОЛАМ ВЕДЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ.

Синсинаті, Огайо. — Щоб рятуватися від фінансових турбот, деякі каледжі й университетил закуповують підприємства або входять у спілку з непевними промисловими компаніями. Це роблять вони на те, щоб в такий спосіб обходити податковий закон, який звільняє від податків виховні установи. Такі практики вийшли на верх на зізді Товариства Американських Каледжів. Промовці домагалися, щоб застановити таку практику і не займатися бизнесовими підприємствами, які не мають нічого спільного з наукою або вихованням. — На зібранні явилася тисячка президентів колеґій, академічних деканів та адміністраторів. Тому, що з їхнім голосом рахується суспільність і уряд, до вислідів нарад провідних виховників пильно прислухуються конґресмени.

У ШКОЛАХ ПАЛЯТЬ СОВЄТСЬКІ ВИДАННЯ.

Балтимор, у стейті Мериленд. — Міський департамент виховання видав наказ до управителів шкіл, щоб вони палили совєтські книжки, присилані до шкільних бібліотек. Голова департаменту заявив, що не буде толерувати безупинної совєтської пропаґанди в школах при допомозі їхньої літератури. — За прикладом Балтимору пішли шкільні суперінтенденти з повітів Алеґені та Фредерік. Вони кажуть, що не можна до шкіл допускати літератури, яка підточує як хробак мозок учнів. Совєтська амбасада у Вашинґтоні призналася, що вона висилає совєтські публікації до шкіл по цілому краю.

АМЕРИКА ГОТОВА ДАТИ ВІЙСЬКОВУ ДОПОМОГУ ТІТОВІ

Вашингтон, 11 січня. — Найвищі федеральні урядовці виявляють, що вони готові дати негайну допомогу Тітові на випадок,-коли б якась країна, за спонукою Совєтів, пішла збройною силою проти Югославії. Кажуть, що секретар Дін Ачесон обговорював цю справу на тайнім засіданні сенатської комісії закордонних відносин. Дипломатичні представники у Вашинґтоні виявляють переконання, що такої допомоги не буде треба, бо Кремлін не відважиться на відверту авантуру. Не зважаючи на такі думки серед дипломатів, Краєва Рада Безпеченства підготовила цілу низку засобів на випадок, коли б совєтські сателіти загрозили знищенням незалежної Югославії. Краєва Рада Безпеченства є найвищою установою для складання краєвої політики. На її чолі стоїть президент, а в ній важливу ролю грає секретар оборони і секретар стейту. Урядовці не виявили подробиць допомоги, одначе загально звісне, що вона обійме теж військове устаткування і постачання. — На скільки Югославія вже загрожена, можна судити з вістей, які наспіли до відповідальних бюр у Вашинґтоні. Комуністичні партизани, які вели війну в Греції, давно перенесли свою діяльність до Югославії. На границі Югославії, у таких країнах як Угорщина, Румунія й Болгарія, стоять комуністичні дивізії, готові до маршу на Югославію. Військові знавці переконані, що Тіто приготований на такі можливості, тільки заходить питання, як довго він зможе видержати на випадок відвертої ворожнечі.

СЕН. ТЕФТ ЗАКИДАЄ УРЯДОВІ ПОСЛУХ ДЛЯ ЛІВИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Вашингтон. — Сенатор Роберт Тефт у своїй промові в сенаті вийшов з закидами проти уряду, що він слухає ради лівих чинників у складанні політики в справі Китаю й тому прийшло до відмови оборони для острова Формози американськими військами. Тефт сказав теж, що департамент стейту хоче призвести до повної ліквідації національного китайського уряду під проводом Чіянґ-Кай-ші. Сен. Артур Г. Ванденберґ, який обстоює засаду двопартійної закордонної політики, вийшов з закидами проти голови сенатської комісії закордонних справ, Тома Коналлі за те, що він не допустив до переслухання секретарів Ачесона й Джансона в комісії в справі Формози.

АМЕРИКА ЗАПЕРЕЧУЄ НАМІР ПЕРЕГОВОРІВ З СОВЄТАМИ

Вашингтон. — На політичнім овиді знову появилися поголоски про можливість тайних переговорів між Совєтами й Злученими Державами. Зогляду що ці вісті виходять з Німеччини, департамент стейту здогадується, що їх пускають у світ Совєти. Речник департаменту стейту, Майкел МкДермот, оприлюднює заперечення, наче б Совєти зголосили які небудь наміри наново переговорювати над мировими пропозиціями для покінчення холодної війни.

КАТОЛИЦЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК ЗАПЕРЕЧУЄ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ СКИТАЛЬЦІВ.

Женева, 12. січня. — Европейський директор Краєвої Католицької Доброчинної Конференції, Джеймс Дж. Норріс, вчора тут рішучо заперечив видвигнені недавно сенатором МекКераном обвинувачення за погану адміністрацію переселенчого закону та закиди, що на його підставі приїхало до Злучених Держав багато підривних елементів з-поміж скитальців. Мр. Норріс твердить, що скитальці, перед виїздом до ЗДА переходять дбайливу провірку, а якщо сенатор знає будь-які протилежні випадки, то він, як громадянин, повинен дати конкретні докази своїх тверджень.

КОХА ВИДАНО ПОЛЯКАМ

Берлін, 12. січня. — Британські окупаційні власті, на рекомендацію британського військового трибуналу, рішили видати полякам відомого гітлерівського ката України, Еріха Коха. Він довгий час укривався під фальшивим прізвищем аж минулого року був здемаскований і опісля відповідав перед британським військовим трибуналом, який рішив видати його полякам, вважаючи, що Кох допустився там найбільших злочинів. Під час судової розправи Кох прокидався дуже релігійним та пробував звалювати всю вину на інших. Полякам його видано вчора.

КОРАБЕЛЬ „ҐАЙНЦЕЛМЕН" ПРИЇЖДЖАЄ В В П'ЯТНИЦЮ

Ню Йорк, 12 січня. В останній хвилині повідомлено, що відкладаний кілька разів і в останньому заповіджений на сьогодні приїзд корабля „Дженерал Ґайнцелмен" з 1,303 нових іміґрантів зі скитальщини знову припізнився. Корабель остаточно причалить до Ню Йорку завтра, в п'ятницю 13-го січня.

ШИРОКИЙ ВІДҐУК УКРАЇНСЬКИХ РОДІОПЕРЕДАЧ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

Ню Йорк, 12 січня. Відкриття української радіопрограми в „Голосі Америки" мало найширший відгомін серед українського загалу по цілому світі. З добре поінформованих джерел довідуємося, що вістка про ці передачі блискавкою розійшлася по всій Україні за залізною завісою і є предметом найбільшого зацікавлення, хоча ніхто не поважується явно слухати цих програм, крім повстанців. Проте, передавані вістки швидко поширюються між населенням України. Українські програми з увагою слухає теж великий загал української еміґрації в Европі та на інших континентах, висловлюючи свої завваги та спостереження. З огляду на те, що в останніх часах наспіло теж до нашої редакції багато листів на тему українських радіопрограм, пропонуємо всім заінтересованим звертатись з ними безпосередньо до „Голосу Америки" на адресу: "VOICE OF AMERICA", 224 WEST 57th STREET, NEW YORK CITY. Заінтересованим ще повторюємо, що українські радіопраграми „Голосу Америки" передаються на коротких хвилях довжиною 13, 16, 19, 25, 31, 41 і 49 метрів та на середніх хвилях довжиною 251 метра. Радіопрограми передаються від год. 1:30 до год. 2:00 після полудня стандардового часу, що відповідає год. 9:30 до 10.00 ввечорі московського часу в Україні. Під час Різдвяних Свят 7 і 8 січня в українській програмі „Голосу Америки" передавано такі колядки: „Нова радість стала", „Бог Предвічний", „У Єрусалимі дзвони задзвонили", „Добрий вечір Тобі", „Ой видить Бог" та концерт Бортнянського „Слава на небі Богові", як теж „Щедрик" Леонтовича в англійській мові. Більшу частину колядок виконував хор Української Православної Церкви св. Володимира в Ню Йорку, а решту львівський хор „Сурма". Інтересно, що в перший день Різдва, в суботу, було передано послання єпископа Бруклинського Іоана, при чому на російській програмі його названо „єпископом Русской Церкви", а на українській програмі вже „головою американської православної церкви". З українських кол коментують, що якщо „Голос Америки" знає таємницю чому російського єпископа названо головою американської православної церкви, то було б добре, коли б він повідомив про це духівництво і вірних в Америці ще заки посилає такі новини в етер.

ЧЕХИ ЗАБОРОНИЛИ АМЕРИКАНСЬКУ ДОПОМОГОВУ АГЕНЦІЮ.

Прага, 12. січня. — Комуністичний уряд Чехословаччини наказав вчора зліквідувати до кінця цього місяця місцеве представництво Америкен Джойнт Дистрибюшин Коммітi, а його керівникові, Генрі Леві, залишити країну. Подібні заходи проти цеї та інших американських допомогових агенцій пороблено вже раніше в інших країнах за залізною заслоною, закидуючи їм „шпигунство" в користь Америки. В західних колах вважається цю акцію за совєтське намагання замкнути ще щільніше залізну заслону та позбутися всіх свідків поповнюваних там злочинів народовбивства. Подібну акцію ведеться не тільки проти допомогових агенцій, але теж дипломатичних місій.

РОЗЛАМ СЕРЕД ЯПОНСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Токіо, 12 січня. — Серед японської комуністичної партії закроюється широкий розкол на тлі вимаганої Москвою марксистської правовірности. Контроля партії є тепер в руках критикованої опозиції.

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА КОМУНІСТИЧНОГО ДЕСАНТУ НА ФОРМОЗІ

Тапеї, Формоза, 12 січня. — Китайські большевики при активній допомозі Совєтського Союзу інтензивно продовжують практичну підготовку інвазії Формози, що залишилася ще єдиним в Китаю бастіоном проти-комуністичного опору. Вже раніше повідомлено про концентрацію великих комуністичних сил та комуністичних і совєтських воєнних і десантних кораблів на водах Формози, а сьогодні вранці з кол національного уряду повідомлено, що комуністи вже зробили висадку на острові Гаінан, встановлюючи там мостові причілки. У висадці та в дальших військових діях активно допомагають про-комуністичні партизани, що зійшли з гір та опанували важливі для дальшого десанту прибережні терени. Сили десантних військ не називається, стверджуючи тільки, що командант національних військ, ген. Юеґ, не веде безпосередньої акції проти десанту, натомість концентрує свої оборонні сили в північній частині острова. Націоналістична авіяція бомбардувала продовж чотирьох годин Кантон, що є вихідним портом для інвазії Гаінан.

В АНГЛІЇ ПОЧИНАЄТЬСЯ ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ.

Лондон, 12 січня. — Після встановлення дати загальних виборів до британського парляменту на день 23-го лютого, в цілій країні негайно почалася інтензивна передвиборча кампанія, в якій обидві головні партії, лейбуристська і консервативна, переліцитовують себе в обіцянках та малюванні свого раю на землі, якщо тільки нарід дасть їм свій мандат. Пресові шпальти, численні віча і мітинґи, включно з відвідуванням виборців по їхних домах популяризують програми обох партій. Негайно після проголошення дати виборів, консервативний провідник, Винстон Чорчил, поспішно перервав свій відпочинок на Мадейрі та виїхав до Лондону, щоб взяти участь в кампанії. Докищо важко означити можливість перемоги у виборах одної з конкуренційних партій.

АМЕРИКАНСЬКІ ФОНДИ НА РОЗВИТОК НІМЕЦЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ.

Франкфурт, 12 січня. — На рекомендацію американського високого комісаря в Німеччині, Джана Дж. МекКлоя, державний департамент асигнував мільйон долярів а Адміністрація Господарської Співпраці (Плян Маршала) 50 мільйонів німецьких марок (поверх 13 мільйонів долярів) на окрему програму, метою якої є „розвиток демократичного духа" в Західній Німеччині. Крім того ще майже один мільйон долярів сколектовано на ту ціль приватно в Злучених Державах. Фонди будуть використані головно для організації шкільництва та для субсидій виховних інституцій.

М'КЛОЙ ПРОТИ АМНЕСТІЇ ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ.

Франкфурт, 12 січня.—Американський високий комісар в Німеччині, Джан Дж. МекКлой, відповідаючи на численні пропозиції та прохання щодо загальної амнестії для засуджених воєнних злочинців, висловився рішучо проти неї. Він заявив у відповідь на таку пропозицію з боку апостольського представника при уряді в Бонн, єпископа Мюнха: „Я не думаю, щоби світова опінія вже була готова прийняти пропозицію або що ці злочинці вже були відпокутувані та що німецькому народові вже можна дозволити забути їх".

ФРАНЦІЯ ВІДКИДАЄ НІМЕЦЬКІ ДОМАГАННЯ В СПРАВІ СААРЩИНИ

Бонн, Німеччина, 12 січня.— Західні союзники йдуть далеко назустріч потребам господарської і політичної відбудови Німеччини в загальних західно-европейських рямках, але ставляться рішучо до інших німецьких політичних домагань. Це виявилося м. ін. в становищі Франції до німецьких домагань плебісциту в Саарщині, що їх видвигають з кол західно-німецького уряду. На цю тему мала б відбутися з кінцем цього тижня нарада між французьким міністром закордонних справ Робертом Шуманом і німецьким канцлером Аденауром. З поінформованих кол заявляють, що єдиною відповіддю Шумана на ці домагання буде, що якщоб Франція взагалі мала погодитися на розмови на цю тему, то тільки з Америкою та Британією, але ніколи зі самою Німеччиною. Стверджується, що Саарщина є тільки одною з багатьох проблем між західними аліянтами і Німеччиною, полагодження яких є важливе для дальшого розвитку стосунків та закріплення західних впливів в Німеччині.

КОМУНІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ В РИМІ.

Рим, 12 січня. — Подібно як в багатьох інших містах Італії, вчора теж тут відбулися комуністичні демонстрації, з протестами проти недавного зудару між демонструючими робітниками й поліцією в місті Модена, в наслідок чого 6 осіб було вбитих і кількадесять поранених. Комуністи, з червоними прапорами та співаючи комуністичні пісні, пробували демонструвати по вулицях Риму. Поліція розганяла їх палицями, при чому декілька осіб було поранених і багато заарештованих.

ВІДСТАВКА ІТАЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

Рим, 12 січня. — Коаліційний уряд премієра де Ґаспері рішив вчора зголосити сьогодні свою відставку, відкриваючи дорогу до його реорганізації, плянованої ще від минулого жовтня. Відставка уряду трапилася припадково разом з комуністичними демонстраціями, хоча не стоять з ними у ніякому звязку. Загально вважається за певне, що створення нового уряду буде знову доручене де Ґаспері, християнсько-демократична партія якого має в парляменті абсолютну більшість.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КИТАЙСЬКИЙ СФІНКС

Секретар стейту, Дін Ачесон, відбув кількагодинну конференцію з Сенатським комітетом для справ закордонних, в часі якої він обговорив відношення уряду Злучених Держав до Китаю під комуністичним режимом, як й острова Формози, де схоронився Чіянґ Кай-ші з останками китайської націоналістичної армії. Ця справа є сьогодні найважнішою з усієї американської закордонної політики. Її вирішення може заважити на судьбі цілої Азії, а навіть цілого світу, а не тільки Злучених Держав і американський нарід цього свідомий. Вагу цього відчувають в Конґресі й в уряді. Тому саме годі навіть думати, щоб вона не була розважувана якнайосновніше президентом Труманом та його дорадниками, військовими і цивільними, а зокрема секретарем стейту. Але якраз тому, що так є, загал хвилюється, бо не розуміє як слід, до чого змагає американська політика в Китаю, чи Азії взагалі, бо ж вона ціла стоїть уже перед загрозою комуністично-російської інвазії. Цей загал не помудрів і по конференції Ачесона з Сенатським комітетом, бо по конференції знає він те саме, що й перед нею.

Злучені Держави, згідно зо становищем секретаря стейту Ачесона, не дадуть Формозі ніякої мілітарної допомоги, ні теж країнам Південно-східної Азії, що тепер уже безпосередньо загрожені комуністичною агресією. Китай вважається уже цілковито втраченим і втраченою вважається Формозу. Отже береться під увагу, що все це опиниться у комуністичних руках. До того Ачесон ще пояснює, що Формоза не має такого великого стратегічного значення для Америки, як це їй деякі приписують. Замітне, що він відмовився давати ближчі вияснення, як дійшов до таких заключень та хто був його дорадником у мілітарних справах. Загально ж відоме, що, наприклад, ген. Доґлес МекАртур є іншої думки щодо Формози; він є за її окупацію американськими військами.

З другого боку треба теж звертати увагу на дещо таке, чого урядово не договорюють. А саме, що допомога Формозі чи іншим азійським країнам, яким грозить комуністична агресія, може бути „економічна", згідно з програмою допомоги економічно відсталим країнам. Теж не цілком маловажне, що висилається на Формозу багато тенків, що вже були давно замовлені за гроші, призначені давніше на збросння націоналістичної китайської армії. Важливе й те, що говориться про встановлення такого кордону в Азії, через який уже не повинна далі посуватись комуністично-російська навала. Це ніби щось таке, як є в Европі зо забезпекою західніх вільних країн.

Отсі речі вказували б на якийсь оборонний плян в Азії, що можливо щойно проєктується. Тому, на нашу думку, ще завчасно видавати крайно негативний осуд сучасної політики Злучених Держав у відношенні до подій в Китаю. Що ця політика не була доброю в минулому, сьогодні всі знаємо, але що треба діяти сьогодні, це вже друга справа. Можливо, що не лишається ніщо інше, а тільки рятувати те, що ще можна врятувати. Є тільки одна небезпека, а саме та, що важко припустити, щоб і нова політика була розумною, коли на ній заважуватимуть ті самі „експерти", що вели стару політику, хоч і це буде незабаром вияснене, бо дебати над Китаєм та Формозою будуть вестись далі.

Федеральний бюджет у цифрах

Безпосереднім критиком державних видатків є Конгрес, який має право накладати нові податки і контролювати цілі, на які уряд видає гроші. В дальшу чергу кожен податковець має таке саме право, хоч не може його виконати так, як це роблять вибрані ним представники в Конґресі.

Зіставлення видатків і приходів Злучених Держав творить велику книгу, грубости 1,000 сторінок. Ясно, що газети, які хочуть поінформувати своїх читачів про бюджет, мусять обмежитися тільки до загальних зіставлень цифр як у видатках, так і в приходах. Для упрощення не подаємо тут точних цифр, а тільки в десяточних числах, які представляють біліони. У такий спосіб пригляньмося спершу приходам:

Безпосередні податки від поодиноких осіб мають дати згідно з обрахунком послання президента — в найближчому скарбовому році (від 1 липня 1950 до 30 червня 1951) 17.3 безпосередні податки від заінкорпорованих підприємств 10.1 біліонів; додатки до податків (люксусові податки) 7.6 біл.; різнородні приходи 1.1 біл.; приходи з мита й інші подібні оплати 1.2біліони. Разом приходи мають принести 37.3 біліони, а в повних цифрах це значить $37,305,-586.034.

Як бачимо держава не має багато способів, як дістати фонди для своєї господарки. Найбільший прихід дають податки. Усі три роди податків разом дають 94 відсотків усіх приходів.

Зате видатки держави є різнородні; вони обіймають різні ділянки суспільного життя й державної господарки. У бюджетовій книзі є вичислених 610 родів федеральних видатків. Тут наведемо тільки найголовніші видатки для приглядки, на що йде державний гріш. Отже вони представляються в десяткових цифрах так: На оборону країни 13.5 біліонів; на втримання й реґабілітацію ветеранів 6.1 біл.; на відсотки від федеральних довгів 5.6 біл.; на закордонні справи 4.7біл.; на добробут, плекання здоровя, суспільне забезпечення 2.7 біл.; на плекання й розвиток природних багатств 2.2 біл.; рільництво 2.2; транспортація й комунікація 1.7; будова домів і розвиток громад 1.3 біл.; на втримання уряду тільки ж само; на освіту, тобто школи й на наукові досліди 400 мільйонів, на адміністрацію робітничих справ 200 міл.; на торгівлю й промисл теж 200 мільйонів. Разом видатки виносять 42.4 біліони, або в повних цифрах $42,438,757.406. Так як у приходах найбільшу рубрику виносять податки, так у видатках найбільшу рубрику становить оборона країни, бо видатки на неї виносять $13,544,-811.618 долярів.

Оця цифра, тобто видатки на оборону, це є вицвіт найновіших політичних відносин і результат розвитку техніки та винаходів. Видатки перевищають приходи і тому бюджет виказує $5,534,000,000 недобору, а загальний довг з таких причин виносить в теперішнім році $252,292,-246.513 долярів. Коли додати до цього передбачений дефіцит, то разом довги Злучених Держав з кінцем фіскального року, тобто 30 червня 1951 р. досягнуть цифри $263,800,-000,444. Так сказано в бюджетовій книзі.

С. Гординський.

150-ліття першого видання „Слова о Полку"

Цього року не тільки український і весь слов'янський світ, а й найширший міжнародній, святкуватиме 150-ліття першого видання „Слова о Полку Ігореві". Хоч знайдення самого твору припадає десь на 5 літ скоріше, став він відомий щойно 1800 р. з видання гр. Мусин-Пушкина. Сам рукопис у копії десь з 16 в., як відомо, безповоротно загинув підчас пожежі Москви в 1812 р., тому згадане видання 1800 р. є досьогодні єдиним основним джерелом відомостей про цей твір.

Над „Словом о Полку" проблено вже науково-дослідну роботу просто величезну, над ним працювали дослідники не тільки українські і російські, а й польські, чеські, німецькі, французькі, англійські, американські, турецькі, фінські і ін., і сам твір перекладено на майже всі культурні мови. Видана 1940 р. бібліографія літератури про „Слово" начислює 140 сторінок самих заголовків книжок і статтей про нього. Здавалося б, що така велика праця багатьох генерацій учених вияснила вже всі неясні і спірні питання в тому творі, питання, які виникли не тільки з того, що основний рукопис десь із 16 в. мав уже численні перекручення слів з вини переписувачів, а й тому, що світ военно-дружинної поезії, висловом якого є „Слово", поза цією памяткою до нас майже не дійшов. А й самі редактори першого видання — гр. Мусин-Пушкин, Бантиш Каменський і Малиновський, при всіх своїх стараннях, можливо, неспроможні були відчитати докладно текст, написаний без розділових знаків і зболгаризованим правописом 16 в., який нераз дуже сумнівно передавав різні слова староукраїнської мови „Слова". В часах, коли видано „Слово", вивчення творів старої літератури було щойно в своїх початках.

Щоб зрозуміти добу і ту творчість, висловом якої є „Слово о Полку", на це простудійовано не тільки історію даних часів, літературні памятки та народну поезію. В останніх десятиліттях особливо велику працю пробробили мовознавці, і сьогодні ми вже в силі уявити собі більш-менш первісний текст твору, звільнений від пізніших налетів, — як доказано, — псковських чи новгородських переписувачів „Слова". Розяснено десятки неясних, заплутаних чи двозначних місць. Та, проте, інші десятки досі ще чекають свого розяснення і досі залишаються загадкою, — їх толкують за здогадом найбільшої правдоподібности. Майже зовсім не розяснена досі проблема ритміки „Слова", і тут слід іще сподіватися ревеляцій. Про ритміку „Слова" маємо вже розмірно багато теорій, згадати б Абіхта, Корша, Бірчака, Сіверса, які шукали спорідненя „Слова" з творами літератури скандинавської, візантійскої чи билин. Всі ті теорії можуть бути тільки одним з дальшеплянових моментів — вони могли мати в „Слові" свій відгомін, а проте вони безсилі вияснити ту власну і самостійну поетичну красу твору, що неподібна до нічого іншого. Ще найближче до суті справи підійшли М. Максимович і П. Житецький, що шукали звязку „Слова" з пізнішими думами, а особливо Ф. Колесса, який подав переконливі паралелі-голосів, що, як відомо, старіші за саме „Слово". Проте, ритміка „Слова„ не може бути зведена до одної якоїсь схеми, і

(Докінчення на стор. 3-тій)

Нова теорія Айнштайна

На засіданні Американського Союзу для Прогресу Науки (Америкен Ассосіейшен фор ди Едвансмент оф Саєнс) в дні 26 грудня минулого року відомий вчений, Алберт Айнштайн, проголосив свою нову, т. зв. „узагальнену теорію тяжіння", що мала б зводити всі відомі фізичні явища до одного всеохоплюючого поняття, яке послужило б ключем для зрозуміння всієї безлічі явищ і сил, що їх людина спостерігає в матеріяльному світі.

Проголошення цеї теорії зараховано до найважливіших подій і досягнень людського ума останніх часів, але мало є людей, які розуміли б в чому діло. Айнштайнова „мова" є, як кажуть, „ґрекою" не тільки для звичайних смертників, але й для вченого загалу. Є відносно тільки невеликий гурт вчених, які могли збагнути цілу справу так, як її розуміє сам Айнштайн. Проте, деякими прикладами та дотеперішнім розвитком тої „чистої науки", овочем якої є загальне знання, можна собі вияснити до деякої міри теж нову теорію Айнштайна, головно в її можливих наслідках, якщо не по суті.

Нова Айнштайнова „узагальнена теорія тяжіння" є намаганням створити одну концепцію, одну формулу, в якій вміщалися б та яка виясновала б всі фізичні явища вселенної. Іншими словами, нова теорія мала б творити одну загальну математичну форму, при допомозі якої можна б всі ці явища вияснити. Ще іншими словами, нова теорія мала б бути своєрідним космічним законом, по якому діють всі фізичні феномени.

Нова теорія Айнштайна побудована на підставі факту, що електромагнетизм (світло, радієві хвилі, магнетизм) і тяжіння підлягають тим самим законам. Магнет не має сили поза відповідним віддаленням. Це значить, що як притяганий кусок заліза лежить поза полем впливу магнету, він не реаґує на магнет, отже його не можна притягнути магнетом. Такому самому законові підлягає тяжіння. Якщоб, наприклад, камінцем кинути далеко аж поза „поле тяжіння", тоді він вже ніколи не вернувся б назад до землі, тільки кружляв би собі „вічно" в просторах довкола землі чи довкола сонця.

Ще в 1850 році англійський фізик і хемік Майкел Фарадей ствердив відношення між тяжінням та електричністю, хоча не міг цего відношення встановити експеріментально. Другий англійський фізик, Джеймс Мексвел, уніфікував світло і магнетизм, стверджуючи, що одне і друге є те саме, а німецький фізик Гайнріх Герц це доказав експеріментально, витворивши електричні хвилі та доказуючи, що вони поширюються в просторі зі скорістю світла.

Айнштайн повів ще дальше цю уніфікацію фізичних явищ. До часів Нютона всесвіт був машиною, а простір чимось, що ще має бути виповнене предметами. Фізикам пощастило виповнити його не тільки зорями і планетами, але теж мінливим етером, використовуваним для переношування світла і магнетизму. Айнштайн виказав, що простір і речі не є невіддільні. Але їх не можна було уніфікувати, думаючи про простір ще категоріями Евклідових трьох вимірів, отже категоріями три-вимірного простору (ширина, довжина і висота), що простягається в безконечність та охоплює цілий всесвіт. Тому Айнштайн злучив разом простір і час в четвертий вимір, створюючи т. зв. чотири-вимірну ґеометрію для вияснень того, що діється у всесвіті. Необхідність такої злуки часу і простору в четвертий вимір можна пізнати на такому прикладі: зірка Арктур віддалена від землі простором, через який світло могло б перейти продовж сорок років. Якщоб ми могли спостерегти на цій зірці будьяку подію тепер, то котрий це буде рік: 1910 чи 1950? Це значить, що у всесвіті тіла існують не тільки „десь", але й „колись". Відомі твердження, що ми бачимо в небесних просторах зорі, які самі по собі вже перестали існувати, але світло яких все ще є „вдорозі" до нас.

Дальші спостереження і досліди потвердили заключення Айнштайна. Він уніфікував матерію і енерґію. В його розумінні матерія є тільки сціпенілою енерґією, тоді як енерґія є розпущеною матерією. Проте, стара проблема Фарадея залишається. Спеціялісти атомової фізики видвигнули твердження, що атом виділює енерґію не постійно, але частками, точніше: ударами, т. зв. квантами. Світло, радієві хвилі та інші явища є тут своєрідними „кулями", т. зв. квантами або джерками (поштовхами). Але як мається справа з тяжінням? Згідно з новою теорією Айнштайна воно підлягає тим самим законам, що світло і магнетизм. Але в якому характері, чи воно проявляється частинками (атомами і електронами), чи квантами (ударами)? На це ще нема ніякого доказу. Фізики вважають, що вслід за тим повинно наступити поширення теорії квантів. Айнштайн сам вважає, що до всіх родів радіяції треба застосовувати теорію релятивности. На запити кореспондентів в справі ближчих вияснень нової теорії та головно щодо її узгіднення з деякими попередніми противорічностями і експеріментального доказання, Айнштайн відповів: „прийдіть і спитайте мене про це за двадцять років".

Немає причин не вірити, що за 20 років ця теорія виправдається і буде доказана. Вчені стверджують, що в такому випадку Айнштайн, а з ним і ціле людство перевищили б самі себе.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

19)

ДМИТРО ГАЛИЧИН: РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ.

„Тепер коли в Росії кипить, коли там змагається назадництво з поступом, воля з неволею, темнота зі світлом — чи ми маємо мовчати й байдуже до того всього приглядатись? Які ж ми патріоти? Чи не є тоді фразами наші балакання про любов до України? Хто справжній патріот, хто бажає волі Україні під Росією, хай негайно зложить лепту на престол Вітчини, бо два рази дає, хто скоро дає, і хто дає в час".

Так писала американська „Свобода" в 1905 році, з таким закликом зверталась вона до американських українців вже 44 роки тому, в часі, коли почались були розрухи в Росії, коли перші прояви революційного духа зарисовувались були на овиді великої московської тюрми народів, ці прояви, що 12 років пізніше вдарили повною силою по цій тюрмі, та розвалили імперію Романових.

Згаданий заклик можна і тепер повторити слово в слово. І треба його повторити тут сьогодні! Бо Україна потребує сьогодні більше помочі ніж вона її потребувала 44 роки тому. Бо на місце царської тюрми здвигнули російські комуністи ще більшу, ще могутнішу тюрму, яка придавила ввесь український нарід так важко, що за ввесь час свого історичного існування він ще ніколи не ніс такого тяжкого хреста терпінь, як несе сьогодні. А що робимо ми, вільні громадяни вільної Америки, на вид цих величезних терпінь, цих незлічимих жертв скривавленої, на хрест розп'ятої, але непокірної України? Беручи під увагу грізний стан нашої жертвенности в останньому році, згаданий заклик до українського громадянства в Америці з-перед 44 років набирає особливої ваги і значення. Він сьогодні так живий і актуальний, як ніколи раніше. Бо коли фінансовий стан УКК такий катастрофальний що як не наступить негайна зміна в жертвенності, то треба буде ліквідувати навіть і цю скромну працю, яку досі вів УКК, що треба буде припинити видавництва Українського Квартальника, Українського Бюлетину, то чи не повинні ми спитати себе: які ж ми патріоти? Чи не є тоді фразами наші заяви про любов до України? Дивно воно виглядає, що по 44 роках величезного поступу українського народу на всіх ділянках його розвою, що по цій визвольній боротьбі, яку він вів в роках 1917-1921, по цих жертвах життя мільйонів своїх найкращих синів, по цих новітніх героях з рядів леґендарної Повстанчої Армії, що саме тепер кривавиться на широких просторах української землі за щастя і волю всього українського народу, ми сьогодні мусимо поставити собі такі питання, які ставила „Свобода" 44 роки тому до цих українських іміґрантів, які в подавляючій більшості були неграмотні, несвідомі. Але ці питання ми мусимо собі ставити, бо справа національного забезпечення найконечніших національних вимог нашої української спільноти є такою наглою і пекучою, що коли ми її тепер не розв'яжемо, то нанесемо великої шкоди цілому визвольному рухові українського народу.

Для ствердження правдивого стану речей треба сказати, що українська іміґрація зробила поступ в цих кількох повоєнних роках. Ми зложили за 4 роки близько пів мільйона долярів на ЗУАДК, а $75,000 на УКК, тільки самою готівкою, а кілька разів більше одіжжю, пакунками. Це мова тільки про зорганізовану допомогу, яка є записана і її легко підрахувати. А коли б до цього додати цю допомогу, яку давали американські українці в грошах та пакунках своїм родинам та близьким знайомим, висилаючи її поза рямцями ЗУАДК, то загальна сума цеї допомоги в цих 4 роках винесе багато мільйонів долярів. Проте, ця допомога була поважною тільки в перших повоєнних роках, коли то до нас почали доходити вісті про сотки тисяч виселених насильно німцями українських людей з рідної землі, та про старання Москви насильно цих людей репатріювати, але не на те, щоб завернути їх до своїх родин, на свою рідну землю, тільки щоб заслати їх на невільничі роботи, на певну, повільну смерть. Отже українська іміґрація відповіла на ці заходи Москви значними жертвами на матеріяльну допомогу іміґрації а теж на її політичну оборону, яку вів УКК. Так ділялось в перших повоєнних роках, одначе тепер наступила зміна в цілій нашій збірковій акції. Ми наче б здержались в нашому ході жертвенності й очікуємо, наче б справа допомоги українському народові вже не була пекучою, наче б вона могла знаходитись в стані вичікування. А тут вона мається якраз навпаки. Вона вимагає від нас рішучих заходів, вона не терпить ніякої проволоки і тому в нас не може бути навіть хвилевого застою. Бо ворог не чекає. За останніх кількадесять років український нарід не мав не одного року чи місяця, але навіть одного дня, який він міг би назвати мирним, спокійним в своїм житті. Кожний день, це день жертв, день безупинної, затяжної боротьби, це день поготівля, це день терпінь, тортур і мук, яких не зазнає жадний нарід. Застою в жертвенності не сміє бути, бо живемо в рішальному часі, де завтрішній день може вже принести такі зміни, що могли б закінчитися для нас катастрофально, якщо застали б нас неприготованими. Тому те, що зробимо в найближчих тижнях і найближчих місяцях, може мати більше значення для української справи, як те, що серед інших обставин і в іншому часі ми виконали б на протязі років. Тому тут так дуже напрошуються слова „Свободи" з-перед 44 років: „Хто бажає волі Україні, хай негайно зложить лепту на престол Вітчини, бо два рази дає, хто скоро дає і хто дає в час!"

Застою в жертвенності не сміє бути ще й тому, що жертвенність була у нас тут завжди тим чинником, що піддержував нашу тісну сполуку зі старим краєм, що лучив наші серця, наші бажання в одно спільне хотіння, хотіння волі для всього українського народу. Власне жертвенність держала живим наше зацікавлення українською справою. Без неї наші почування притупіли б, ми не відчували б терпінь українського народу.

Шукаючи за причинами застою в нашій жертвенності, який, беручи на увагу повоєнні роки, проявлявся найгостріше в біжучому 1949 році, треба ствердити, що низька сума жертв є головно вислідом нашої незорганізованости по місцях. Бо тільки мала кількість громадянства складає свої жертви. Є цих жертвенних громадян всього кілька тисяч на цілім американськім континенті серед близько мільйона українців. Значить, загал зовсім не бере участи в жертвенності. Ми до нього не дістаємось, а вимагаємо жертв завжди від одних і тих самих одиниць. Вони поступово вичерпуються, і тим самим сума жертв мусить маліти. Всякі збірки ми переводили досі принагідно й часто незорганізовано. Ми збірали жертви, звичайно, тільки на вічах, різних святах, зборах, весіллях, хрестинах, похоронах. Ми, звичайно, давали тільки заклики в наших часописах в справі складання цих жертв, а що не всі люди читають газети, то і ми з нашими закликами не могли дістатись до всіх громадян. Тому і тягар жертвенности спочиває завжди тільки на цій малій горстці.

(Дальше буде)

ВІСТІ з Н.Т.Ш.

Наукові Доповіді в Американському Відділі НТШ

Засіданням членів НТШ та запрошених гостей дня 26 листопада 1949 Американський Відділ НТШ започаткував серію наукових доповідей. На програму того вечора зложилася **інавгурація Наукових Доповідей** проф. Миколою Чубатим, головою Відділу, та доповідь проф. П. Коваліва на тему **„Большевицька Мовна Теорія"**. Приявних було 13 членів та гостей.

Проф. Чубатий, відкриваючи сходини, заявив, що організаційні праці Американського Відділу здебільша покінчені і Відділ повинен приступити до своєї головної статутової діяльности, до наукової праці. В останньому часі прибув до Америки поважний гурт дійсних членів НТШ, визначних вчених, які мають шляхотну амбіцію продовжувати свою наукову роботу, мимо не все сприятливих життєвих обставин. Обовязком Американського Відділу НТШ буде зужити всі свої організаційні спосібности та фінансові засоби, щоб це головне завдання НТШ було й на терені Америки реалізуване. Наші наукові доповіді мають стати не тільки духовою розрадою для нас, але вони теж повинні лишити тривкий слід в формі публікацій. Американський Відділ НТШ подбає, щоб наукові доповіді могли появлятися коли не в оригіналі, то бодай в основних скороченнях, щоб думки там висловлені остали авторською власністю дослідника. Плянується видавати в англійській мові "PROCEEDINGS" Американського Відділу НТШ.

Організацію та ведення наукових доповідей погодився перeняти на себе наш дійсний член, проф. Володимир Січинський; його теж попросив проф. Чубатий постійно проводити на засіданнях наукових доповідей. Після того провід переняв проф. В. Січинський та подав до відома, що наукові доповіді будуть відбуватися що два тижні в суботу о год. 5-ій пополудні. Зголошені доповіді запевняють правильне функціонування нашої праці на цілий зимовий сезон.

Після того уділив голосу проф. П. Коваліку, щоб виголосив свою доповідь на тему: **„Большевицька мовна теорія"**.

Докладчик виказував, що большевицька політика характеризується тим, що вона охоплює всі галузі життя, культури і науки. Всі галузі науки мусять служити інтересам „соціялістичного будівництва". Звідси ідеологічна побудова науки на основі комуністичної ідеології. Це стосується теж і мовознавчої науки. Нова мовна теорія побудована на основі діялектичного матеріялізму. Заперечується національно-творчий дух мови, як основна рушійна сила її розвитку, натомість висувається її ідеологія, як певна форма суспільної свідомости. А сама мова визначається, за Марксом, як „практична свідомість".

Мова, як ідеологічна категорія, відбиває різні суспільні форми на різних стадіях розвитку суспільства. До цього зводяться основні зміни в розвтику мови і самий розвиток мови та її походження звязується з виникненням суспільно-виробничих відносин. Основоположник нової теорії акад. Н. Марр твердить, що натуральних мов на світі нема, всі мови штучні, всі витворені суспільством в епоху „штучного виготовлення знарядь".

Висунувши гасло „мова не створена а створювалась", Марр будує свою теорію руху мови від „багатьох до єдиної", теорію, узгіднену з большевицькою теорією розвитку суспільства шляхом до майбутнього безклясового суспільства. Отже, в основі вчення про „єдину мову" майбутнього лежить принціп інтернаціоналізації всіх національних культурних досягнень. Мовляв, у майбутньому комуністичному суспільстві всі національні культури повинні злитися в єдину культуру з єдиною світовою мовою, мабуть російською.

Таке твердження безперечно звязане з відповідним розцінюванням поняття нації і національної мови. Поняття національної мови — поняття не біологічного порядку, а соціяльного, клясового. Це випливає з того положення, що творення і розвиток національних мов, згідно з большевицькою мовною теорією, сягає епохи, коли існувало вже клясове суспільство. Клясовіть національної мови — це основна точка погляду марксо-большевизму на національну мову, бо і виникнення національних мов звязане з „виникненням буржуазного суспільства". А далі цілком логічно виходить за большевицькою мовною теорією, що ліквідація буржуазного суспільства, як клясового суспільства, шляхом до єдиного безклясового суспільства іде в парі з ліквідацією національних мов, як „клясових" мов шляхом до єдиної безклясової мови.

В дискусії і запитах над цією інтересною доповіддю забирали голос: проф. Січинський, проф. Окіншевич, проф. Лев Домбровський, проф. Шугаевський і д-р Осінчук.

„Рання християнська архітектура на Кримі"

На науковому засіданні НТШ в Ню Йорку, дня 10 грудня 1949, проф. Володимир Січинський реферував свою більшу працю про ранньо-християнську архітектуру на Кримі, головно в тій частині, де торкається історії цих памяток, їх типізації та значення для української архітектури староклняжої доби X-XIII ст.

Ранньо - християнські храми Херсонесу (коло сучас. Севастополя), Керчі, Гурзуфа та ін., що походять з IV-VIII ст. і новіших часів, виказують високий рівень мистецький і технічний. Подібних ранньо-християнських памяток не має ні центральна ні західна Европа. На жаль, ті памятки не були достаточно досліджені, а їх рештки майже всі понищені протягом 19. ст. Автор приходить до висновку, що ні навала кочовників 2-3 ст. по Христі (що знищили грецькі колонії), ні руйнація татар і турків, ні зуб часу — всі разом не зробили стільки шкод, як безглузда „праця" російських археологів та „охорона старовини" російської адміністрації протягом лише кількох десятиліть 19 століття! Колиж ми всетаки маємо відомості про ці незмірно цінні памятки архітектури, то це є заслугою головно чужинецьких та українських авторів.

Доповідач ділить усі храми IV-VIII ст. на три типи: центральні, базиліки і невеликі однонавні каплиці. Центральний тип, що є найстаршої дати, має дві відміни — у вигляді т.зв. грецького рівнораменного хреста і ротонди (округлі будови), з яких одна з найбільш цінних ротонда з 600 року досліджена Берте — Де Лягардом.

З двох основних типів — центрального і базилікального, в 8-10 століттях витворився на Причорноморі новий посередній тип будов, що в століттях 10-13 поширився на цілу українську територію (Київ, Чернигів, Переяслав, Володимир, Галич, Овруч, Холм). В той час були на Україні відомі також ротонди і невеликі однонавні будови — подібні до херсонезьких. Знова хрещатий тип будов поширився в українському дерев'яному будівництві, а в мурованому відомий на Кубані (Сенти), на Поділлі (15 ст.) і в центральній Україні з початком 17 ст. До особливого розвитку цих хрещатих, пятибанних церков прийшло в 17-18 стол., які вважаються, у світовій мистецтвознавчій літературі, найбільш оригінальними зразками українського, чи то козацького барокко.

В оживленій дискусії з приводу реферату брали участь: проф. Ковалів, проф. Чубатий, д-р Домбровський, інж. Нововірський.

Ювилейне Свято НТШ в Шікаго

Низку американсько-українських громад, що святкували Ювилей 75-літнього існування Наукового Товариства ім. Шевченка, доповняє українська громада міста Шікаго, що влаштовує Святочну Академію в честь цеї установи, яка створила та репрезентує гідно українську науку перед світом.

Академія відбудеться 15 січня 1950 о годині 2:30 пополудні в салі школи Шопена. Святочний доклад про „Минуле та Майбутне НТШ" виголосить д-р Ілля Витанович, дійсний член НТШ. В святі візьме участь хор „Сурма" під проводом М. Федорова та місцеві мистці української музики співу та слова.

Улаштуванням Святочної Академії занявся окремий громадський Комітет, що його очолює гром. Іван Дужанський, д-р Ілля Витанович та д-р Микола Бараболяк. Ми віримо, що українська громада Шікаго гідно віддасть пошану установі, що продовж 75 літ була мозгом нації.

Скиталець П. К-й

СТАРУХА ДЖУГАШВІЛІ

Останні роки свого життя старуха Джугашвілі проживала в Горі та Тифлісі. Але коли Сталін прибував до Сочі на відпочинок, матя нераз приїзджала до сина й місяцями у нього гостювала.

Іноді на стару нападала „придворна нудьга". Тоді вона залишала резиденцію сина й шукала собі розваги в оглянданні інтересних куточків Кавказького побережжя, як, наприклад, Сухумський ботанічний сад, де була зібрана флора майже з усього світу; Малповий Заповідник „Сіноп", де творились досвіди, щоб виплекати „нову сталінську расу", істот, котрі відповідалиб теоріям Дарвіна, Маркса та Лисенка; б. Ново-афонський монастир, перетворений на совгосп суб-тропічної флори з санаторійним ухилом; Абхазська православна церква в с. Лихни, яка була збудована ще в четвертому віці Теодозієм Великим; руїни та залишки древнього монастира Дранди, біля якого колись помер Іван Золотоустий, загнаний туди з Царгороду злющою царицею Византії Евдокією...

Свої мандрівки стара влаштовувала інкогніто й часто з'являлась там, де на неї менше всього чекали. Не дивлячись на це, десятки тайних агентів НКВД охороняли її, з усіх боків, що, як говорили злі язики, старусі дуже подобалось...

Одного разу вона несподівано відвідала Ново-Афонський совгосп. Директор його, старий досвідний чекіст, зустрів її, як „матір вождя", з великою пошаною й уважно став показувати їй свої володіння: цитринові та помаранчеві сади, що були виплекані ще за царату ченцями монастира, ефіроносні культури рослин, що були виплекані вже при совєтах, але руками таки тих самих ченців, а також чудову їдальню б. монастира, стіни якої були розмальовані найвидатнішими малярами б. Росії...

Побачивши в цих садах працювавших там ченців, котрі не зняли ще з себе ні довгого волосся ані борід, старуха здивувалась, що бувші ченці ще не перестріляні, як носії „ужасного мракобесія"... „Чому ви оцих довгогривих монахів до цього часу не вивели в розход? — запитала вона старого чекіста.

Директор дуже делікатно пояснив їй, що цю породу людей вони не знищили лише тому, що вони дуже цінні фахівці по культурі суб-тропічної флори й працюють у цих садах з самого початку їх існування. А функції ката він передав природній неминучій смерті їх, яка вже не за горами... Щож торкається їхнього „ужасного мракобесія", то нехай вона буде спокійна, бо за ними так пильно стежуть ті, кому це доручено, що навіть сновиди їх контр-революційні нам відомі... Нате він, старий чекіст, і завідує тим „святим місцем".

Очевидно ця відповідь заспокоїла старуху цілком, бо колишні монахи продовжували свою працю аж до самої „єжовщини", коли й вони були заарештовані й знищені в льохах НКВД...

Минуло кілька років. Вісімдесятилітня старуха Джугашвілі доживала свої останні дні. На останнє побачення з нею з Москви до Тифлісу прибув син у супроводі трьох фальшивих своїх дублікатів та багаточисельної свори тайних агентів НКВД. Прощаючись з матір'ю, Сосо й не підозрівав, що марксистський символ віри не зможе втішити загасаючу свідомість старої, і що вона перед самою смертю своєю так підведе його. І стара підвела. Та ще й як підвела! Вона не тільки відреклась від большевицької віри, але веліла покликати до себе православного грузинського священника, котрий якимсь чудом ще мався в Тифлісі, висповідалась у нього і причастилась, а потім попрохала поховати її тіло на одному з грузинських кладовищ Тифлісу або Горі..

„Дрейф" старухи Сталіна страшенно оскаженів. Що йому було робити з поведінкою рідної матері? Об'явити її „ворогом народу" було ніяково і це могло викликати скандальну сенсацію в цілому світі. Мовчки проковтнути цю пігулку й нічого не зробити, теж було не „по марксистськи". Так і прийшлось синові натиснути на книпку диктатури в Кремлі і негайно спустити на „місця" відповідно засекречену директиву...

Столичні газети Москви та Ленінграду приготовили були великі некрологи, а деякі навіть відповідні статті про ролю „великої матері у вихованні геніяльного вождя трудящих всього світу"...

Редактор ленінградської газети „Смена" збирався вже було передати матеріял метрompажу, як несподівано задзвонив телефон і покликав до себе редактора. Через кабінет тов Жданова передавалась директива з Кремля, щоб в газетах не було ніяких некрологів та спогадів про матір Сталіна, а про її смерть дозволялось написати коротеньке повідомлення у відділі хроніки...

Редактор здивовано розвів руками й негайно дав розпорядження некролог зняти, а зліпити три рядки маленького повідомлення про смерть старухи Джугашвілі...

Так Сосо віддячив своїй матері за те, що вона його так ганебно підвела й оскандалила...

150-ліття першого видання „Слова о Полку"

(Докінчення зі стор. 2-гої)

власне вся ритмічна різноманітність твору — це одна з його найважливіших мистецьких вартостей. В кожному разі, звязок з українською народною словесністю, з її світом поетичних образів і ритмів, безсумнівний, і хто цього не бачить, ніколи нічого в „Слові" не зрозуміє.

В чому ж така велика поетична вартість „Слова о Полку", чому воно так захоплює цілі генерації вчених дослідників і поетів? Тут, безперечно, грають ролю не тільки суто мистецькі вартості самого твору, а й щось більше і глибше: за тим твором стоїть кілька, можливо 5—6—7 віків життя і культури на території України, що про них ми маємо вістки характеру досить, так сказати б, „сухого", від чужих хроністів та з археології. Але очевидна річ, що такий майстерний і довершений твір, як „Слово", не міг повстати сам із себе, без попередних традицій і культурного грунту. Тут власне, „Слово" звучить чудною і чарівною музикою, відгомоном таємного світу, що зник і що вже для самого автора „Слова" був пів мітом. Власне, „Слово" дає нам незвичайно глибоко відчути ту добу, коли територія України була в стані ненастанного руху народів і племен — гунів, готів, аварів, хозарів і інших, коли молоді словянські племена почали стадію свого оформлення, коли, під тиском тягу на південь, доходили і переходили казковий Дунай, і коли витворювалися — світоглядово, культурно й організаційно — елементи, які пізніше, на основі християнсько - византійської культури, оформилися у велику культуру київської Русі.

Як кожен міт, цей далекий, важко-уявлений світ пориває і захоплює своєю таємничістю і красою, і власне у „Слові" ті голоси, що випливають десь із праглибин віків, найчарівніші і найбільш захопливі. Подібний відгомін, але ще більш далекий, тільки як подув, відчуваємо і в нашій старій обрядовій поезії, в якій збереглися далекі елементи дохристиянського світогляду, елементи, які, власне, найближче поєднують „Слово" з тією ділянкою нашої народної творчости. І тут, і там — світ дохристиянський — конкретний і, власне, поєднання двох цих елементів було спроможне створити такі незвичайні твори, як, „Слово" і наші старі колядки. Сюди треба додати ще сильні і яскраві героїчні елементи „Слова", що тісно повязують цей твір із сучасною йому західно - европейською лицарською поезією і що, особливо в наші дні, звучать у наших серцях такою близькою і голосною ноткою. Все те разом творить поетичний твір справді позачасовий, справжню есенцію багатовікового періоду життя, культури і світогляду первісної України.

Проте, поетично - мистецький та ідейний засяг „Слова о Полку" такий широкий, що воно переростає рамки самої української території і стає твором культури загальнолюдської, як твори Гомера та великі епоси романські, германські і скандинавські. Не таке велике розмірами, як згадані твори, „Слово о Полку" має свої власні незрівняні вартості і виблискує серед тих творів своєрідною і неперевершеною красою. І зовсім не диво, що такий твір повстав саме у центрі словянського світу, на території України, де від тисячеліть перехрещувалися різні культурні впливи і були перетворювані завжди на щось своєрідне, власне. „Слово о Полку" переростає своїм значінням все, що створено на тій території.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Для скитальців за роботою.

Багато пишеться в наших українсько-американських газетах про переселенчу акцію, про світла й тіни, про брак коперації з боку деяких громад, та взагалі про всі труднощі звязані з нею.

Я хочу написати про продовження цеї акції в Америці, а в Шікаго зокрема. Пишу тому, щоб освідомити наш загал про конечність широкої і скорої акції в розміщенню нових українців в новому світі. Замало тішитись, що мовляв, наша громада збагатилася новими професійними силами, що приїхали з Европи (так пишуть!), що буде кому вести культурну працю в громадах, бо життя там з браку сил чи роздорів занепало. Замало вчити нових людей американізму (часом навіть неправдивого!), замало давати їм охлапи з нашого стола чи стару одіж й зараз таки жадати від них праці для громади. Мовляв, ми Вас спровадили тут до праці, заплатили дорогу, то тягніть тепер за нас й то так, як ми кажемо, а як ні, то буде біда!

Мені, як старому імігрантові здається, що ми мусимо своє відношення до нових зревідувати. Мені рівнож неподобаються деякі виступи нових українців, зокрема тоді, коли вони, що ледви вступили на американську землю, а вже хочуть все перелицьовувати на своє копито й все критикують, бо воно не так, як в Европі. Це мені не подобається, але воно мене не турбує, а це тому, що бачу, що люди обсервують життя й бачуть його недомагання і хотіли б щось поправляти чи творити. Тому до тих поривів нових людей ставлюся зі зрозумінням і виправданням. Поживуть то й побачать, що дасться зробити. Підтинати їм крил не треба! Але щоб мати з них добрих помічників в громадській праці й вживати їх до рефератів, концертів, чи членства в У. Н. Союзі, клюбах і т. п., треба подбати в першу чергу про те, щоб забезпечити їх заняттям! Треба знати, де яку працю їм піднайти, мешкання, тощо, щоб почули під собою грунт, та відчули, що вони в Америці між рідними братами.

Звичайно, коли людина сита і вдягнена, а в додатку й здорова, вона починає жити повним життям. Тоді їй треба концертів, вистав, віч і т. п.

Правда ЗУАДКомітет зорганізував величезний апарат переселення, подбав про правну й матеріяльну поміч нашим братам по таборах. Цей успіх нашої установи в Америці треба завдячувати тим людям, що на його чолі й зуміли перебороти всі перешкоди. Та треба ствердити, що американський уряд помігцій нашій установі куди більше, ніж помогли американські українці.

Та не про те хочу писати, а про малу, практичну, органічну працю по наших громадах при відшукуванню праці для новоприбувших. В минулому році я був суспільним референтом (нова функція, якої ми досі в Америці не знали) й як такий займався підшукуванням праці для новоприбувших. Функція референта суспільної опіки незвичайно важлива, вимагає багато часу, знання відносин, людей, звязків і т. п. Тому, що я ніколи не займався чимсь подібним, мусів шукати звязків з американськими установами й фабриками, робити знайомства і т. п. У висліді за цілий рік праці мушу ствердити, що я мав успіх у своїй праці. Мав приємні переживання в пошукуванні за працею зі скитальцями, навязав контакт з американськими підприємствами, поробив милі знайомства і т. п.

Де ж лежить секрет успіху референта праці? На мою думку секрет цей є добрий в кожній громаді й його можете всюди вжити. В першу чергу треба попри т. зв. Емплоймент офіс, який є в кожній фабриці, знати ще когось поза ним. Я проводив нераз десяток людей до праці й вже з дверей махали рукою, що нікого їм не треба, але як я представив себе репрезентантом цілої української громади в Шікаго (таким я ніколи не був!) й жадав авдиєнції, мені її не відмовляли. Вислід бував такий, що завжди примістив кількох людей й отворив собі ще двері й на будуче. Всюди треба було твердити, що мої люди вміють англійську мову, але не можуть добре говорити, а зокрема відповідати, як їх скоро засипують питаннями. Це помагало, люди донині працюють й дають собі раду з мовою. Не можу забути одного інциденту, як велика фірма „Віболдс" приняла моїх 5 людей до праці. Керівник бюра по залагодженню формальностей виголосив до нових людей гарну промову, а на закінчення питає: „Ені квесченс?", себто, чи є які запити? Розуміється ніяких запитів не було, бо мої люди взагалі не розуміли про що йшла мова. Проте вони далі там працюють й дають собі раду з мовою. Було й так, що деякі люди мимо моїх інструкцій виломлювалися з дисципліни й не хотіли кривити душею та твердити, що вміють мову. Керівник праці питає раз нашого чоловіка: „Чи ви говорите по англійськи?" — „Ні" — відповідає запитаний! „Як ні, коли зрозуміли, про що я вас питав?!" Я, розуміється, пояснив, що людина є дуже скромною й не хоче твердити, що добре володіє мовою, хоч фактично говорить по англійськи, „геф енд геф".

При пошукуванні за працею я все старався клясифікувати людей по професіях. Людей, яких провадив до залізних фабрик, представляв як таких, що все працювали в залізних фабриках і т. д. Як треба було людей до „дріл пресс" давав їм й таких. На залізничі двірці чи парки вишукував залізничників. Всюди наші люди скоро привикли, пізнали працю і за день, два стали „експірієнс". Коли йшло про поетів, письменників й людей слабого здоров'я чи будови, то шукав для них легшої праці портієрів й замітачів. На жаль не міг для них знайти кращого контакту! Щодо лікарів й ветеринарів, то це самі щасливі люди. В Шікаго всі вони добре устроїлися при різнях худоби, інспекції курей, при виробі консерв для держави, хоч є й виїмки. Деякі з ветеринарів працюють покищо фізично й нема надії, щоб до червня 1950 року попали на працю по своїм фаху, хіба що опорожниться місце. Інспекція курей відпала, бо, як відомо, щойно в міняці травні прийде свіжий доріст курей з фарм. Щоправда, курячі фарми продукують курята безперервно, але на велику скалю привозять курей щойно з весною.

Інж. Степан Куропась, головний контрольор У. Н. Союзу, в товаристві українських скитальців, що прибули до Шікаго, для котрих він шукає праці.

Нераз дістав й я лекцію від американців. Головно тоді, коли я приводив людей з високою освітою, професорів, філософів, адвокатів тощо. Казали мені: ви повинні встидатися, коли приводите тут таких вчених людей; вони тут будуть хіба тратили час, замісць бути дуже пожиточними деінде. Я вправді встидався, але не було ради, водив їх деінде й там, маючи вже „експірієнс", не говорив про їх освіту.

Вкінці хочу ствердити, що для наших високоосвітних людей можна підшукати кращі умовини праці, але нема в нас апарату, який би дбав про того роду справи. Не мають його навіть поляки, про що я знаю, бо стрічався по фабриках з їхніми референтами суспільної опіки. А є поляків у Шікаго пів мільйона й могли б мати. Зате добре є поставлена справа у литовців. До самого Шікаго приїхало дотепер 120 литовських лікарів, 150 кооператорів і бухгальтерів, кількох професорів університету, багато вчителів і всі вони за малими виїмками працюють у свому фаху. Правда, литовці мають один свій шпиталь, мають школи й інші установи, але більшість скитальців з т. зв. вільних фахів примістилися в американських фірмах при помочі старих литовських іміґрантів. Треба й нам шукати контакту, а хто його має, нехай голосить до мене для використання, бо переселенча акція потриває ще один рік.

Степан Куропась.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаете.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19066 Куйбіда Михайла з с. Колоколин, Рогатин, від Турчин Михайла.

19067 Ґрун Миколу з с. Терепче. Сянік, і Шапка Миколу з с. Терепча від Івана Шапки.

19068 Лященко Івана, Ярмоленка, Макарчука, Прокопчука Андрія, Маринюк Андрія, Павла і Арсена, всіх з с. Залятичівка, Лятичів, від Моклюк Ліди.

19069 Березюк Кароля і Розалію з Коломиї від Кукурби Івана.

19070 Курман Симеона, с. Олекси і Пелагії з с. Янчин, Перемишляни, від Дмитра Курмана.

19071 До Таборових Управ в Німеччині. Просимо оголосити, що Пецух Анну д. Йосифа з с. Купчинці, Тернопіль, шукає її тітка Марія Пецух, зам. Жуковська з Америки. Голоситись в ЗУАДК у Филаделфії під ч. 19071.

19072 Хому Івана з с. Тисова, Перемишль, від Хоми Константина.

19073 Ґолембйовського Стефана і Маріяна з Бережан від Гелени з олембйовських Держило.

19074 Семенів Николу з села Славітина, Бережани, від сина Володимира Семенюка.

19075 Шпиндак Ілька з села Порхова, Бучач, від Михайла Шпиндака.

19076 Фаринник Василя з с. Бриціа, ґміна Крехів, Жовква, від Патереґа Марії.

19077 Рідних і знайомих з с. Берездівці, Ходорів, від Віктора Надорожного.

19078 Пилипів Михайла від Федора Пилипова.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ГАМТРАМК, МИШ. — Тов. Згода, від. 20, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. січня, в 2 годині пополудні, в Укр. Хаті, 2240 Grayling Ave. — И. Крупка.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — На річних зборах Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці від. 216, дня 11. грудня, вибрано уряд на 1950 рік: К. Тупиця, предс.; П. Мацях, заст.; А. Синіцька-Заготинець, фін. секр.; А. Олещук, рек. секр.; К. Шемердяк, кас.; П. Шавала і П. Мацях, контрольорки; П. Романюк, до прапора. Проситься членів, щоби всі сходились на місячні збори точно на призначений час. — А. Синіцька-Заготинець.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в середу, 18. січня, в год. 7:30 ввечір, в У. Н. Домі при Фліт ул. Просимо всіх членів прийти, щоб вислухати звіту урядників за 1949 рік, буде вибір уряду і інші важні справи до полагодження. На цих зборах будеться теж збирати вкладки за січень, а довгуючі члени обовязково повинні зирівняти свої вкладки, щоб довгу не перетягати. — За уряд: Ф. Дмитриха, пр.; І. Патуляк, кас.; В. Кушнір, секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, відбудуться в неділю, 15. січня, в гали гр.-катол. церкви, 35 Warren St. Просимо всіх членів прийти на ці збори. До уряду на 1950 рік увійшли: А. Кривий, предс.; В. Наконечний, заст.; Р. Федірка, кас.; П. Телішевський, заст.; Т. Соколовський, секр.; Д. Каралюс, заст.; С. Дзера і І. Ґеба, контрольори; П. Рій і С. Авґустин, надз. хворих; М. Каралюс, дверник. — В. Белей, б. секр.

ТАВНТОН, МАСС. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє своїх членів і члениць, місцевих і позамісцевих, що збори відбудуться в неділю, 15. січня, вг одині 2:30 пополудні, в галі Тов., 14 Мейпел Еве. Просимо членів і члениць явитись, бо буде звіт за минулий рік. Уряд на 1950 рік є: В. Проніцький, предс.; І. Давидчук, заст.; Х. Салата, кас.; К. Олияр, заст.; М. Попович, секр.; К. Сідзінський, заст.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Василія Великого, від. 278, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15. січня, в годині 2. після полудня, в домі 473 Медісон ул. Проситься всіх членів прийти хоч раз на річні збори. — С. Турчин, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. січня, в укр. правосл. галі, 675 Савт 19. вул., в годині 7:30 ввечір. Просимо членів прийти наз бори і заплатити свої місячні вкладки. — Г. Дорошенко, предс.; А. Баран, кас.; А. Мудровський, фін. секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Місячні збори, Тов. ім. В. Хмельницького, від. 137, відбудуться в неділю, 15. січня, в годині 2. пополудні, в гали церковній. Взиваєтся всіх членів приходити на збори і платити свої місячні вкладки на час. На цих зборах відбудеться вибір делеґата на конвенцію УНС. Урядники на 1950 рік є вибрані: Ф. Саґатий, предс.; В. Боднарський, заст. С. Колодруб, секр.; І. Дишевський, заст.; М. Колодруб, кас.; Г. Яворський, заст.; Д. Вересюк, І. Деш і И. Колодруб, контр.; Т. Фотій і І. Вересюк, надз. хворих, — С. Колодруб, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 15. січня, в годині 2. пополудні в гали парафіяльній, 235 Карбон ул. Уряд просить членів явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: М. Брус, предс.; Д. Мушастий, кав.; А. Данилюк, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. — Бр. св. Андрія, від. 48, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15. січня, в годині 2. пополудні, під ч. 84 Uorth River St., контрольори зійдуться в пятницю, 13. січня, в годині 7. ввечір. Проситься всіх членів прийти, бо буде звіт і вибір урялу на 1950 рік. — М. Нагребецький, кас.; А. Мозула, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє всіх своїх членів, що на річних зборах слідуючі члени були вибрані до уряду на 1950 рік: М. Шибінський, предс.; И. Вілик, фін. секр.; І. Новакоський, кас.; В. Дністрян, рек. секр. Місячні збори відбудуться в неділю, 15-го січня, в годині 1:30 пополудні, в своїм домі, 697 Ґленвуд Еве. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на збори. — И. Вілик, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. Мир, від. 324, відбудуться в суботу, 14. січня, в год. 8. ввечір, в українській гали, 800 N. 23rd St. Проситься всіх членів прийти на збори, на котрих буде звіт уряду і контролі за 1949 рік і вибір уряду на 1950 рік. — Г. Григорчук, предс.; П. Максимович, кас.; Г. Бучко, секр.

WHITESTONE. — Тов. Просвіта від. 129, повідомляє, що перші збори, що мали відбутись 14. січня перенесено на 21. січня, в домі п-ні Стели Левицького, 150-12 — 16 Rd. Проситься всіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член підлягає карі згідно зі статутом. — М. Баран, предс.; Стела Левицька, кас.; М. Дзярський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Загальні річні збори Бр. св. Володимира, від. 105, відбудуться в неділю, 15. січня, в годині 2. пополудні, в домі громади Найставн, 2051 Rowan St. З огляду на вибір уряду просимо всіх членів нашого відділу обовязково явитися на збори. — Уряд.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОШУКУВАННЯ

АННА БЛАЩАК пошукує свого вуйка **ЛЕШКО ҐУЗИ** і тету **МАРІЮ ҐУЗА**, сестри дочка, село Щавне, повіт Сянік. Прошу зголоситися на адресу:

ANNA GUT in. BLASZCZAK
2148 N .Oakley Ave., Chicago 47, Ill.

Пошукується **БРОНІСЛАВИ БЕРЕЗОВСЬКА** замужна **СЮСЯЙЛО**, з села Головчинці, повіт Заліщики. Хто про неї знає, або вона сама, прошу написати до її вуйка:

ГР. КОВАЛЬСЬКИЙ,
581 E. 140th St., New York, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ТАРЗАН, ч. 2257. Звірюка випущена на волю.

Залишаючи Ґора на сторожі Фила, д-р Зі побіг для прослідження, як втекла Ніта.

Відкривши кусник полотна, яким печерний чоловік прикривав свою наготу...

...розлючений науковець пігнав до криївки гиєни-звірюка. Зі дав йому понюхати запах полотна...

...а після того випустив хижака з буди, щоб він кинувся в погню за своїм зненавидженим сторожем.